

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 15-04-2025

Tabel 1 Vaste leden van de Edustandaard Architectuurraad

Naam	Organisatie(s)	Rol	Aanwezigheid
Arjan Aarnink	CITO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Bas Kruiswijk	BES	Voorzitter	Aanwezig
Bram Gaakeer	Ministerie van OCW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Brian Dommisse	PO-Raad / VO-raad / ROSA Beheer	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Daniël Fokker	Studielink	Vertegenwoordiger	Afwezig
Diede Wooldrik	SURF, HORA	Vertegenwoordiger	Afwezig
Dirk Linden	Kennisnet	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Edwin Verwoerd	Iddink Digitaal, VDOD	Vertegenwoordiger	Afwezig
Gerald Groot Roessink	DUO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jennifer Moesker	Studielink	Vertegenwoordiger	Afwezig
Joël de Bruijn	MBO Digitaal, MORA, MOSA	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jurre Koning	SLO	Vertegenwoordiger	Afwezig
Leon Sprooten	MBO Digitaal	Vertegenwoordiger	Afwezig
Vacant	ho-wo	Vertegenwoordiger	n.v.t.
Mark de Jong	In-Holland, hbo, Architectenberaad ho	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Peter IJntema	Sanoma Learning	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Menno Scheers	SURF	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Pieter Ruempol	MEVW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Piter Blom	Edu-v	Vertegenwoordiger	Afwezig
H-P Köhler	Edu-v	Vertegenwoordiger	Aanwezig

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de [pagina van de betreffende bijeenkomst](#).

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De bijeenkomst wordt geopend door Bas Kruiswijk.

1.1. OPMERKINGEN VORIG VERSLAG

Er zijn geen opmerkingen over het vorige verslag. Het verslag wordt vastgesteld.

1.2. MEDEDELINGEN

Marc Berenschot heeft zich teruggetrokken uit de AR. De positie is nu als vacant opgegeven.

2. DIGITALISERINGSSTRATEGIE EN INFORMATIESTELSEL ONDERWIJS

Sprekers: Mariska Zwinkels, Sjoerd Verest (OCW)

Doel: Informeren

Document: [Aanpak informatiestelsel onderwijs na bespreking in IK 5feb2025](#)

2.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Vanuit de informatiekamer is het initiatief genomen om te komen tot een visie en strategie op het Onderwijsinformatiestelsel. Het doel is om tot een gezamenlijk, overkoepelend verhaal te komen dat sectoroverstijgend richting geeft aan de digitale transitie in de onderwijssector als geheel. Er is nu een aanpak geschreven en [dat is het document dat is bijgevoegd](#). Mariska en Sjoerd lichten dit plan van aanpak toe.

De uitwerking bevindt zich nog in de beginfase. Met de informatie die tijdens deze verkennende zoektocht wordt opgehaald wordt een nota opgesteld voor de Informatiekamer in juni om de scope nog iets scherper neer te leggen.

2.2. DISCUSSIE

Dirk Linden vraagt of dit informatiestelsel een verbindend element moet worden tussen de sectoren waar er bijvoorbeeld ook al sectorarchitecturen zoals de FOSA, MOSA en HOSA bestaan. Mariska geeft aan dat er specifiek wordt gekeken naar wat er nog nodig is om sector-overstijgende doelen te behalen waarin er nadruk ligt op niets dubbel doen door goed te kijken naar wat er al bestaat. Brian geeft aan dat de ROSA ook bijdraagt aan sectoroverstijgende doelen en als referentie kan worden gebruikt.

Gerald Groot Roessink geeft aan dat er mogelijk gekeken kan worden naar de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Mariska Zwinkels reageert dat de NDS meer hoog over is en dat ze bij deze aanpak bepaalde thema's andere prioriteiten geven zoals bijvoorbeeld AI en Cloud engineering.

Menno Scheers geeft aan dat er meer aandacht moet zijn voor fundamentele veranderingen van het stelsel. H-P Kohler ondersteunt dit punt. Mariska geeft aan dat specifieke use cases in fase 2 komen van ontwikkeling. Op het moment draait het nog meer om visie en strategie.

Pieter Ruempol spreekt namens de branchevereniging van educatieve uitgeverij en vraagt of het verstandig is om de leveranciers aan te haken als deel van de 'te consulteren partners' voor dit project.

Conclusies & Besluiten

Wanneer het gaat om sectoroverstijgende doelen zijn deze ook terug te vinden in de ketenarchitectuur zoals bijvoorbeeld in de ROSA en de sectorarchitecturen FOSA, MOSA en HOSA. In het kader van niets dubbel doen kan het nuttig zijn om deze doelen in acht te nemen bij het uitwerken van het informatiestelsel voor het onderwijs. Het zou goed zijn om de brancheverenigingen, zoals de MEVW en VDOD te betrekken als 'te consulteren partners'.

3. UPDATE WERKGROEP INTERNATIONALE STANDAARDISATIE

Spreker: Evelien Renders

Doel: Informeren

Document: Geen

3.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Een van de activiteiten van de werkgroep Internationale Standaardisatie is het onderhouden en doorontwikkelen van EduXs. Met de werkgroep wordt gekeken hoe we een koppeling kunnen leggen met de standaarden en afspraken die in Edustandaard zijn geregistreerd en EduXs enerzijds en anderzijds hoe we standaarden en afspraken uit EduXs kunnen koppelen aan de ROSA. Evelien Renders laat in dat kader een live demo zien van de versie van EduXs die nu live staat (<https://app.eduxs.eu/>).

Brian Dommisce bespreekt het ROSA interoperabiliteitsraamwerk. Er is een afspraak gemaakt dat de afspraken die in Edustandaard worden gemaakt ook worden vastgelegd middels het European Interoperability Framework (EIF) en dat deze ook op die manier opgenomen gaan worden in de ROSA zodat een koppeling met EduXS op dat niveau ondersteund wordt

3.2. DISCUSSIE

Voorstel vanuit QA-team ROSA is om de vierde laag van EIF (Technologie-laag) op te splitsen conform het NORA vijf-laagsmodel in een Applicatie- en een Netwerklaag. Dit zal in een volgende keer worden geagendeerd in de AR. Of EduXS hierin mee gaat is niet een verplichting, mapping blijft vanuit Edustandaard mogelijk.

4. UPDATE ROSA

Spreker: Brian Dommisce

Doel: Informeren, vaststellen onderdelen

Document: [2025-04-15-Notitie-AR-Update-ROSA](#)

4.1. LAATSTE VERANDERINGEN EN AANPASSINGEN IN DE ROSA

Brian doorloopt de notitie en bespreekt onderstaande punten:

- Aanpassingen in het ketenprocesmodel Aanmelden en administreren onderwijsdeelname
 - Gevraagd besluit AR:
 - Hernieuwd vaststellen van het ketenprocesmodel Aanmelden en administreren onderwijsdeelname
 - Aanpassen van de rol Onderwijsorganisatie naar meer specifieke rollen in alle andere modellen
- Aanpassing aan een pagina van de ROSA Scans
 - Gevraagd besluit AR
 - Vaststellen van de aangepaste beschrijving van de aanpak van de ROSA-scans

edustandaard

- Begrippen en definities nav de nieuwe concepten in het ROSA Metamodel
 - Gevraagd besluit AR
 - Vaststellen van de nieuwe en aangepaste begrippen voor de model-elementen uit het ROSA metamodel
- Conceptuele informatiemodellen
 - Gevraagd besluit AR
 - Vaststellen van de informatiemodellen als basis om verder op te bouwen.

Er zijn geen vragen of aanvullende wensen. De uitwerkingen kunnen vastgesteld worden.

Conclusie & Besluiten

De Architectuurraad stelt het volgende vast:

- de aanpassingen van het ketenprocesmodel Aanmelden en administreren onderwijsdeelnemers
- de aanpassing van de rol Onderwijsorganisatie
- de aangepaste beschrijving van de aanpak van de ROSA-scans
- de nieuwe en aangepaste begrippen voor de model-elementen uit het ROSA metamodel
- de set van conceptuele informatiemodellen

5. ARCHITECTUURKADERS IN DE ROSA

Spreker: Remco de Boer (ROSA beheerteam)

Doel: Informeren, vaststellen onderdelen

Document: [Toelichting nieuwe opzet ontwerpprincipes en ontwerp-kaders](#)

5.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

De introductie van de verschillende typen scenario's in het ROSA-metamodel bieden een aanknopingspunt om ontwerpprincipes en ontwerp-kaders beter te positioneren. Tot nu toe werden ontwerpprincipes en ontwerp-kaders samengenomen in een ontwerpgebied. In de praktijk blijkt dat de ontwerp-kaders een diepgang en breedte hebben die niet voor elke toepassing passend is. Daarom bespreekt Remco een nieuwe opzet die door de werkgroep Toegang is uitgewerkt.

De voorgestelde opzet is om de ontwerp-kaders niet meer onder te brengen in het ontwerpgebied maar onder scenario's.

Daarnaast zijn de ontwerpprincipes en ontwerp-kaders van de werkgroep Toegang geactualiseerd en conform de nieuwe aanpak uitgewerkt. Het betreft de principes van de ontwerpgebieden [Digitale identiteiten](#) en [H2M interactie](#) en de ontwerp-kaders van het IV-procesmodel [Inrichten IAM](#). Deze kaders zijn goedgekeurd door de werkgroep Toegang en de Architectuurraad wordt gevraagd ze vast te stellen zodat ze gepubliceerd kunnen worden in de ROSA wiki. De vervolgstap is dat de kaders in de praktijk beproefd worden.

5.2. DISCUSSIE

edustandaard

Menno Scheers vraagt zich af of we met deze aanpassingen in de ROSA op het Novius raamwerk en metamodel aansluiten. De HORA is van het Novius raamwerk afgeleid. Remco de Boer geeft aan dat een dergelijke check op het Novius raamwerk niet is gedaan omdat daar vanuit de AR of andere gremia ook nooit naar gevraagd is. Bovendien is het Novius raamwerk onderdeel van een private dienst waar niet zomaar toegang toe is te krijgen. Als de AR deze check ondersteunt dan zou de werkgroep Samenhang in eerste instantie een logische plek zijn om deze discussie te voeren en eventueel te bekijken of een betere aansluiting wenselijk en zo ja, haalbaar is.

De stap om de ontwerpkaders aan concrete scenario's te koppelen wordt als een belangrijke verbetering gezien.

Bram Gaakeer licht toe dat de uitwerking van de ontwerpprincipes en ontwerpkaders van de werkgroep Toegang nu conform deze indeling is gedaan, en dat dit in ieder geval een grote verbetering is ten opzichte van de eerder geformuleerde principes en kaders.

Conclusie & Besluiten

De Architectuurraad stelt het volgende vast:

- de nieuwe opzet om de ontwerpkaders niet meer onder te brengen in het ontwerpgebied maar onder scenario's
- de ontwerpprincipes van het ontwerpgebied Digitale identiteiten en H2M Interactie en de ontwerpkaders voor het IV-procesmodel "Inrichten IAM"

Actiepunten:

In de werkgroep samenhang wordt de toetsing geagendeerd in hoeverre de voorgestelde opzet voor ontwerpprincipes en ontwerpkaders zich verhoudt tot het HORA metamodel dat gebaseerd is op het Novius raamwerk

6. TOETSINGSPROCEDURE EDUSTANDAARD VOOR AFSPRAKEN EN STANDAARDEN

Spreker: Bas Kruiswijk (Edustandaard)

Doel: Korte update stand van zaken

Document: [Procedurebeschrijving Toetsing Edustandaard v0.8](#)

6.1. TOELICHTING

Bas Kruiswijk geeft een korte update over de stand van zaken m.b.t. het doorlopen van de toetsingsprocedure voor het Edu-V afsprakenstelsel. Hij meldt dat er met Edu-V is afgesproken wat er precies getoetst gaat worden. Op het moment is H-P Köhler druk met het invullen van het aanmeldformulier. Op 23 april staat het verificatiegesprek gepland.

edustandaard

H-P geeft aan dat ze alleen gegevensdiensten zullen aanmelden die nu ook daadwerkelijk door de partijen in de praktijk worden geïmplementeerd. In dat geval krijgt een gegevensdienst de versie 1.0 en is het in de ogen van Edu-V pas aan de orde om het als afspraak te registreren.

Dat wijkt af van de informatie zoals weergegeven in de agenda. De juiste afbakening van de toetsing die nu wordt uitgevoerd is dat alleen de praktijksituaties *Toetsen en examineren* en *Verwerven en in gebruik nemen leermiddelen* zullen worden aangemeld, eventueel aangevuld met de bijbehorende administratieve gegevensdiensten.

Conclusie

De praktijksituaties die binnen de scope van de toetsing van het Edu-V afsprakenstelsel vallen zijn:

- Toetsen en examineren
- Verwerven en in gebruik nemen leermiddelen

De praktijksituatie die eventueel ook binnen de scope valt omdat er wordt gewerkt aan de implementatie van de administratieve gegevensdiensten:

- Doorgifte identiteiten

23 april zal het ingevulde aanmeldformulier getoetst worden in een verificatiegesprek

7. LIFECYCLE MANAGEMENT AFSPRAKEN EN STANDAARDEN

Spreker: Bas Kruiswijk (Edustandaard)

Doel: Discussie

Document: n.v.t.

7.1. TOELICHTING

Bas Kruiswijk deelt dat er een discussie is geweest binnen Edustandaard omtrent het lifecyclemanagement van afspraken of standaarden; *Wat gebeurt er met een afspraak nadat deze is geregistreerd?*

Het voorstel is om het totaal aan bij Edustandaard geregistreerde standaarden en afspraken op een rijtje te zetten en te bepalen bij welke werkgroep die betreffende standaard of afspraak onder de aandacht is. Wanneer er bij een afspraak of standaard geen werkgroep is aan te geven, wordt deze voorlopig ondergebracht bij Bureau Edustandaard. Deze lijst zou dan periodiek worden nagelopen door de betreffende werkgroep of Bureau Edustandaard om de actualiteit te bepalen en een beoordeling te maken of er aanpassingen van de registratiestatus aan de orde zijn. Het kan dus leiden tot een advies om de registratie te beëindigen en/of het gebruikadvies aan te passen.

7.2. DISCUSSIE

edustandaard

In de discussie die volgt wordt de noodzaak voor lifecycle management van standaarden en afspraken wel breed gezien. Het wordt zeker als waardevol gezien om een duidelijk overzicht te hebben van alle standaarden en afspraken, en de werkgroep waar het onder de aandacht is. En hoe actueel deze standaarden en afspraken nog zijn (worden ze nog wel toegepast etc.). In het verlengde van de discussie eerder op de agenda, over EduXs, constateren we dat er verschillende plaatsen zijn waar standaarden die van belang zijn voor het onderwijs worden geregistreerd of beschreven. Ook in de ROSA zouden we graag zien dat de standaarden en afspraken actueel zijn, gekoppeld aan de elementen in de ROSA waar ze betrekking op hebben. Een eenduidige bron die goed wordt beheerd is daarom essentieel.

Menno Scheers merkt op dat er vanuit het Architecten Beraad Hoger Onderwijs een lijst met standaarden wordt gepubliceerd op het SURF website (standaarden.surf.nl) maar dat het werk om die actueel te houden dusdanig lastig is, dat nu besloten is om deze publicatie te stoppen.

We bespreken de ambitie om de standaarden en afspraken die bij Edustandaard zijn geregistreerd, te kunnen uitwisselen met EduXs en ROSA (en andere mogelijke kanalen), zodat we kunnen zorgen dat die registraties synchroon lopen. Belangrijk aandachtspunt is de metadata die nodig is om een standaard of afspraak uniform te maken en die centraal te kunnen registreren en ontsluiten.

8. SAMENWERKING MET GROEIFONDSPROGRAMMA'S

Het agendapunt 8. Samenwerking met Groeifondsprogramma's wordt een volgende keer besproken wegens een tekort aan tijd.

9. UPDATE BEST PRACTICE OAuth als onderdeel van Edukoppeling

Spreker: Brian Dommissie, werkgroep Edukoppeling

Doel: Informeren

Document: n.v.t

9.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

In de werkgroep Edukoppeling is in februari afgesproken om samen met het project OKE, DUO, Edu-V en liefst ook SURF te gaan werken aan een gemeenschappelijk profiel voor OAuth.

Afgelopen zomer is er een best practice gemaakt voor het OAuth profiel die de basis is voor de huidige implementatie bij Edu-V. Buiten deze best practice viel de registratie van toestemming (mandatering) binnen een uitwisseling en hoe deze toestemming beheerd zou worden. Edu-V heeft hiervoor een eigen consent gemaakt dat geen deel uitmaakt van de best practice maar het idee is wel om iets dergelijks op te nemen binnen de standaard.

Aan dit laatste wordt nu gewerkt omdat toestemming in alle ketensamenwerkingen speelt en er vanuit meerdere partijen naar voren is gekomen dat een uniforme aanpak hiervoor wenselijk is. Ook de doorvertaling ervan in OAuth is hierbij aan de orde. Verder zijn er nog wat andere aandachtspunten waar aandacht aan besteed moet

edustandaard

worden om uiteindelijk te komen tot eerst een OAuth best practice en uiteindelijk een volwaardig Edukoppeling OAuth profiel voor het onderwijs.

Voor dit doel is er een expertgroep (onder auspiciën van de Edukoppeling werkgroep) gestart begin april met ook dienstverleners vanuit OKE (Topicus, Xebic), DUO, Kennisnet met begeleiding vanuit Bureau Edustandaard. Vertegenwoordiging vanuit Edu-V werd de eerste keer daarin gemist en ook die vanuit SURF. De volgende meetings worden gepland waarbij Brian verzoekt aan de leden in de AR dat alle beoogde partijen ook echt aan tafel komen.

10. W.V.T.T.K.

Er wordt voorgesteld om de volgende keer fysiek af te spreken voor dit overleg. Er zal worden bekeken of dat haalbaar is, en dan volgt een aangepaste uitnodiging.

Bas Kruiswijk meldt nog dat er zorgen zijn over de vertegenwoordiging van met name het ho, en in mindere mate ook het mbo in de Werkgroep Samenhang. Gevraagd wordt om aandacht te geven aan passende vertegenwoordiging in deze werkgroep.